

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/11053 din 05.07.2024

La nr.207 din 01.07.2024

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie (art.2, 3, 4, ș.a.).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Digitally signed by Pînzari Alexandr
Date: 2024.07.05 18:28:04 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

Ex: VAMEȘ Xenia, Tel. 022 257-376

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	1733	
"08"	07	2024
Ora		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9812 din 04.07.2024

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie (art.2, 3, 4, ș.a.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un deputat în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost publicat pe site-ul Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: *„Temeiurile inițierii procesului de elaborare a proiectului de lege cu privire la modificarea Legii nr. 45/2007 derivă din situația la nivel național privind violența împotriva femeilor precum și drepturile fundamentale ale omului la viață, siguranță, libertate, demnitate, integritate fizică și psihică.”*

În acest sens, autorul a precizat că, *„[...] sunt necesare intervenții la nivelul cadrului normativ național prin includerea în titlul și în textul Legii nr.45/2007 a noțiunii de „violență împotriva femeilor”, ceea ce va extinde domeniul de aplicare a legii asupra tuturor formelor de violență cuprinse în Convenția de la Istanbul. Or, Republica Moldova prin ratificarea Convenției de la Istanbul și-a asumat obligația de a proteja femeile de toate tipurile de violență deoarece protejarea prin lege a femeii de toate tipurile de violență reprezintă realizarea egalității de drept și de fapt între femei și bărbați care este un element cheie în prevenirea violenței împotriva femeilor. [...] Odată cu extinderea obiectului Legii nr. 45/2007, este imperios necesar de a fi prevăzută și reglementată cea mai gravă formă de violență împotriva femeilor, fucidul. Este important de remarcat că ajustarea Legii nr.45/2007 la prevederile Convenției de la Istanbul nu reprezintă o discriminare a bărbaților, din contra, protejarea femeilor de violență împotriva sa este asigurarea unei echilibru ce își are originea în relația de punere inegală.”*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii nr.45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, fiind introduse noțiunile de *„violență împotriva femeilor”, „fucid”; reformulate noțiunile de „victimă-copil”, „victimă-adult” și „violență psihologică”; reglementate separat subiecții violenței împotriva femeilor; introduse trei principii de bază ale prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie; stabilită o nouă atribuție pentru Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie și anume de a examina cereri de la persoane fizice, persoane juridice și instituții publice, care implică colaborarea interinstituțională cu privire la prevenirea sau combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie; modificată una din atribuțiile prevăzute pentru structurile teritoriale de asistență socială, structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, prin intermediul serviciului responsabil de domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și al reabilitării victimelor infracțiunii și anume actualizarea bazei de date, la nivel teritorial, ce vizează victimele violenței împotriva femeilor și violenței în familie referite pentru protecție și asistență și prevăzut mecanismul integrat de colectare a datelor pentru crearea statisticii oficiale în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie.*

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public privind îmbunătățirea cadrului normativ național și alinierea acestuia la standardele internaționale în prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota informativă care cuprinde:*

a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului

normativ;

b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;

c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;

d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;

f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Prin argumentele prezentate în nota informativă, autorul a demonstrat necesitatea elaborării proiectului, respectând în același timp cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: *“Implementarea proiectului respectiv nu necesită alocarea mijloacelor financiare de la bugetul de stat.”*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *„textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul vizează atribuțiile autorităților și instituțiilor abilitate cu funcții de prevenire și de combatere a violenței împotriva femeilor și a violenței în familie (Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Administrația Națională a Penitenciarelor, autoritățile administrației publice locale, organul de probațiune, centre/servicii de asistență și protecție a victimelor violenței în familie și a copiilor lor și centre/servicii de asistență și consiliere pentru agresorii familiali).

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către un deputat în Parlamentul Republicii Moldova și derivă din situația la nivel național privind violența împotriva femeilor precum și drepturile fundamentale ale omului la viață, siguranță, libertate, demnitate, integritate fizică și psihică. Potrivit autorului: *"[...] sunt necesare intervenții la nivelul cadrului normativ național prin includerea în titlul și în textul Legii nr.45/2007 a noțiunii de „violență împotriva femeilor”, ceea ce va extinde domeniul de aplicare a legii asupra tuturor formelor de violență cuprinse în Convenția de la Istanbul. Or, Republica Moldova prin ratificarea Convenției de la Istanbul și-a asumat obligația de a proteja femeile de toate tipurile de violență deoarece protejarea prin lege a femeii de toate tipurile de violență reprezintă realizarea egalității de drept și de fapt între femei și bărbați care este un element cheie în prevenirea violenței împotriva femeilor. [...] Odată cu extinderea obiectului Legii nr. 45/2007, este imperios necesar de a fi prevăzută și reglementată cea mai gravă formă de violență împotriva femeilor, femicidul. Este important de remarcat că ajustarea Legii nr.45/2007 la prevederile Convenției de la Istanbul nu reprezintă o discriminare a bărbaților, din contra, protejarea femeilor de violență împotriva sa este asigurarea unei echilibrului ce își are originea în relația de punere inegală."*

Prin proiect se propune modificarea Legii nr.45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, fiind introduse noțiunile de *"violență împotriva femeilor"*, *"femicid"*; reformulate noțiunile de *"victimă-copil"*, *"victimă-adult"* și *"violență psihologică"*; reglementate separat subiecții violenței împotriva femeilor; introduse trei principii de bază ale prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie; stabilită o nouă atribuție pentru Agenția Națională de Prevenire și Combateră a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie și anume de a examina cereri de la persoane fizice, persoane juridice și instituții publice, care implică colaborarea interinstituțională cu privire la prevenirea sau combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie; modificată una din atribuțiile prevăzute pentru structurile teritoriale de asistență socială, structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, prin intermediul serviciului responsabil de domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și al reabilitării victimelor infracțiunii și anume actualizarea bazei de date, la nivel teritorial, ce vizează victimele violenței împotriva femeilor și violenței în familie referite pentru protecție și asistență și prevăzut mecanismul integrat de colectare a datelor pentru crearea statisticii oficiale în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie.

Proiectul promovează interesul public privind îmbunătățirea cadrului normativ național și alinierea acestuia la standardele internaționale în prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor.

04.07.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Xenia VAMEȘ, Inspector principal

Digitally signed by Vameș Xenia
Date: 2024.07.05 10:27:07 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

